

ÅRSREDOVISNING 2011

» Läkare Utan Gränser är en medicinsk, humanitär organisation som räddar liv och lindrar nöd. Vi är opartiska, neutrala och oberoende och gör våra insatser där vi behövs mest. Vi är snabbt på plats i krissituationer. Även när hindren är stora. Vi arbetar målmedvetet och berättar om vad vi ser. «

GRUNDPRINCIPER

Läkare Utan Gränser är en internationell, enskild, ideell organisation. De flesta av dess medlemmar är läkare och representanter för vårdyrken, men organisationen står även öppen för andra yrkesgrupper som kan vara till nytta i dess arbete.

Alla förbinder sig att följa nedanstående principer:

1. *Läkare Utan Gränser* bistår befolkningsgrupper i nöd, människor drabbade av naturkatastrofer och katastrofer orsakade av människan samt offer för väpnade konflikter, utan åtskillnad med avseende på etnicitet, religion, politisk åsikt eller annan övertygelse.
2. *Läkare Utan Gränser* är neutrala och helt opartiska i sitt arbete och kräver, i överensstämmelse med universell medicinsk etik och rätten till humanitär hjälp, att få utöva sin verksamhet i fullständig frihet.
3. *Läkare Utan Gränser* förbinder sig att respektera sin professions etiska regler och att hålla sig fullständigt oberoende av alla maktgivare samt alla politiska, ekonomiska eller religiösa krafter.
4. *Läkare Utan Gränser*s fältarbetare är medvetna om de risker och faror deras uppdrag för med sig och kan inte kräva någon annan kompensation för sig själva eller sina förmånstagare än den som organisationen har möjlighet att ge dem.

OMSLAGSBILD: EN SOMALISK POJKE UNDERSÖKS FÖR UNDERNÄRING I LIBEN, ETIOPIEN. FOTO: MICHAEL TSEGAYE
BILDER OVAN, FR V: NICOLA VIGILANTI, ELFENBENSKUSTEN. MATTIA INSOLERA, LAMPEDUSA, ITALIEN.
GRAFISK FORMGIVNING: FARBRÖRPER DESIGN AB. TRYCK: NORRA SKÅNE OFFSET.

VÄRLDEN MÅSTE FÅ VETA

2011 var ett händelserikt år med uppblossade humanitära kriser på många håll i världen. Jasminrevolutionen i Tunisien triggade politiska upplopp och våldsamheter i en rad arabiska länder. Valet i Elfenbenskusten följdes av blodiga strider som drabbade civilbefolkningen hårt. I Sudan ledde delningen av landet till oroligheter, framförallt i världens nyaste land Sydsudan.

Världens alltmer komplexa konflikter ställer oss inför stora utmaningar. Det blir allt svårare för oss att nå fram till de områden där vi behövs mest. Avvägningen mellan de risker som vi tvingas ta för att vara på plats och nyttan av våra insatser är ofta tuff. Men vi får aldrig glömma att det som är vår tillfälliga arbetsplats är vardag för många människor. För deras skull är det viktigt att vi finns på plats, för att bistå med sjukvård, men också för att kunna berätta om vad vi ser. Som när militären använde sjukhus som fällor i Bahrain. Då kunde Läkare Utan Gränser som en av få organisationer på plats vittna om situationen och kräva allas rätt till säker sjukvård oavsett politisk tillhörighet.

Att reflektera över 2011 utan att nämna den förvärrade undernäringskrisen i Somalia och dess inverkan på grannländerna är omöjligt. Läkare Utan Gränser har funnits på plats i Somalia i över 20 år. Därför kunde vi snabbt göra vår egen bedömning av läget och utöka våra hjälpsatser, även om den långvariga konflikt som till stor del bidragit till katastrofläget gjorde det mer komplicerat än vad vi skulle önska. Trots stora hinder lyckades vi bland annat behandla 95 000 barn för undernäring och upprätta storskaliga medicinska insatser för somaliska flyktingar som sökt skydd i något av flyktinglägren i grannländerna. Insatser som fortsätter med oförminskad styrka, trots att mediernas strålkastare för länge sedan slocknat.

Världen får inte längre skylla på brist på kunskap eller kännedom när en katastrof sker och under året fortsatte vi som alltid att genom informations- och påverkansarbete försöka förbättra situationen för dem vi hjälper. Vi fokuserade bland annat på problemet med undermåligt matbistånd. Än idag ges näringsfattig mat till undernärda barn, mat som vi aldrig skulle ge till våra egna barn i Sverige. Genom att rikta

oss till både beslutsfattare och allmänhet lyckades vi lyfta problematiken till en internationell nivå. Vi hoppas att det kan leda till en livsviktig förändring för de miljontals barn som lider av undernäring.

Förra året markerade också trettio år sedan den globala kampen mot hiv/aids startade. Trots att ny forskning visar att det nu finns möjlighet att stoppa virusets framfart minskar det internationella stödet till hivbehandling. Bakslaget är enormt. Vi anar redan hur den bristande finansieringen kan komma att få förödande effekter i flera av de länder där vi verkar. Därmed fortsätter vårt arbete att kräva ökat internationellt ekonomiskt stöd för att vinna kampen mot hiv/aids.

2011 firade Läkare Utan Gränser 40 år. Från att ha utgjorts av en handfull visionära läkare och journalister har vi utvecklats och vuxit till en organisation med närmare 30 000 medarbetare. Men kärnan i det vi gör är fortfarande densamma: att bistå med sjukvård där vi behövs mest och samtidigt berätta om vad vi ser i hopp om att förbättra situationen för våra patienter. Alla ni som på något sätt har engagerat er gör det möjligt. Tack!

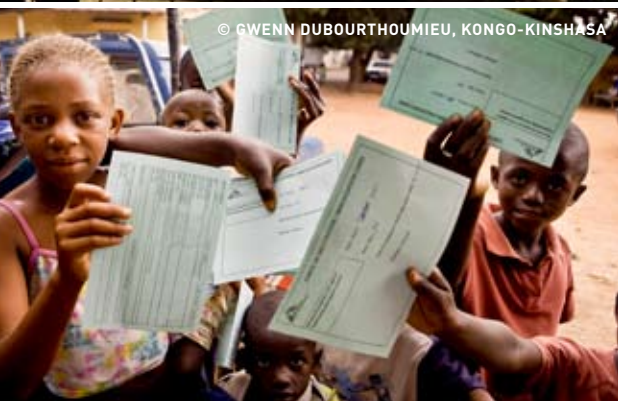

Kristina Bolme Kühn, ordförande
Johan Mast, generalsekreterare

© MSF, GREKLAND

© GWENN DUBOURTHOUMIEU, KONGO-KINSHASA

© TRISTAN PFUND, TUNISIEN

© Q.SAKAMAKI, SUDAN

© SVEN TORFINN, SOMALIA

2011 I KORTHET

JANUARI 12 januari. Våldsamma sammandrabbningar i Elfenbenskusten slår hårt mot civilbefolkningen. Många vittnar om brutalt våld och över 10 000 människor drivs på flykt både inom landet och till grannlandet Liberia. Läkare Utan Gränser har mobila kliniker i gränsområdena och jobbar också med akutsjukvård i huvudstaden Abidjan. **28 januari.** Läkare Utan Gränser behandlar 53 kvinnor, män och barn som blivit våldtagna i en rad angrepp mellan den 19 och 21 januari i södra Kivu i östra Kongo-Kinshasa. Dessa nya våldtäkter kommer några veckor efter en annan massvåldtäkt på nyårsdagen i Fizi-regionen. Läkare Utan Gränser behandlade då 33 kvinnor.

FEBRUARI 22 februari. Läkare Utan Gränser påbörjar en vaccinationskampanj för att vaccinera 1,2 miljoner barn mot mässling i södra Kongo-Kinshasa. **24 februari.** Det första teamet korsar gränsen in till östra Libyen med en last av läkemedel och medicinskt material.

MARS 30 mars. Mässling sprider sig som en löpeld i Kongo-Kinshasa. Läkare Utan Gränser påkallar en samlad aktion för att stoppa smittspridningen. **31 mars.** Läkare Utan Gränserers sjukvårdsinrättningar i somaliska Mogadishu blir attackerade med granater i samband med oroligheterna i landet. Vår personal tvingas att avbryta sitt arbete med undernärda i området i väntan på att säkerhetsläget ska bli bättre.

APRIL 3 april. Många människor med skottskador och sår orsakade av machetes kommer till sjukhus i städerna Danané, Man och Bangolo i Elfenbenskusten. Läkare Utan Gränser uppmanar stridande parter att omedelbart upphöra med attacker riktade mot civila. **7 april.** Läkare Utan Gränser fördömer starkt hur militären använder sjukhus i Bahrain för att slå ner på demonstranter. Sjukhusen blir fällor och patienter med livshotande skador vågar inte söka vård. **28 april.** Vi kan rapportera att vi tillsammans med lokala hälsovårdsmyndigheter lyckats vaccinera över 700 000 personer mot hjärnhinneinflammation genom en stor kampanj mot sjukdomen i Tchad.

MAJ 4 maj. Läkare Utan Gränser uppmanar Sverige som biståndsnation att bidra till att maten som skickas till utvecklingsländer ska innehålla de näringsämnen som krävs för att förebygga undernäring och dödsfall hos barn. **19 maj.** I ett öppet brev uppmanar vi Sverige, och de andra europeiska länderna som deltar i insatsen i Libyen, att ta ansvar för konfliktens humanitära konsekvenser genom att inte stänga sina gränser för dem som flyr.

JUNI 20 juni. Vi släpper en ny rapport som understryker den usla standarden för migranter i grekiska interneringsläger. Över 60 procent av migranternas sjukdomar är en direkt följd av, eller nära sammankopplade med, förhållandena i lägren. **27 juni.** Indien slår fast att dataexklusivitet inte kommer att skrivas in i frihandelsavtalet mellan EU och Indien. Beslutet är ett viktigt steg på vägen i att se till att

patentregler inte kommer begränsa tillgången till läkemedel - en positiv utveckling för miljontals fattiga världen över.

JULI 9 juli. Sydsudan blir självständigt. Men världens nyaste land står inför en humanitär kris som kräver omedelbara insatser. Vi finns på plats med beredskap. **12 juli.** Svår torka, höga matpriser och pågående konflikter i Somalia leder till en mycket svår hungerkatastrof. Vi utökar våra insatser i Somalia samt vid gränsområdena i grannländerna Etiopien och Kenya.

AUGUSTI 3 augusti. Beväpnad säkerhetspersonal stormar vår klinik i Manama, Bahrain och en av våra tolkar arresteras. Dessutom förstörs kontorslokalerna och allt material beslagtogs. **23 augusti.** Stridigheter i Libyen trappas upp. Vår personal står redo att utöka verksamheten i västra delen av landet för att möta de akuta humanitära behoven. **30 augusti.** Situationen i interneringslägren i Evros och Rodopi i norra Grekland är kritisk. Vi återupptar därför den verksamhet som vi lämnade över till grekiska myndigheter i början av mars.

SEPTEMBER 9 september. Regnperioden i Pakistan är i full gång vilket leder till att vattenburna sjukdomar som diarré ökar kraftigt. På två månader har vi behandlat mer än 5 400 patienter. **14 september.** Vi behandlar utbrott av kolera och mässling i staden Marere i södra Somalia. Undernäring och dåliga levnadsförhållanden ökar risken för att sjukdomar som mässling och kolera sprids.

OKTOBER 10 oktober. Koleran återvänder med kraft till huvudstaden Port-au-Prince i Haiti. Sedan de första kolerafallen bekräftades i oktober 2010 har vår personal på plats behandlat nästan 160 000 patienter. **13 oktober.** Läkare Utan Gränser bekräftar att två av organisationens personal i Dadaab, Kenya, förts bort med våld. **28 oktober.** Läkare Utan Gränser hjälper människor som drabbats av översvämningar och skador i samband med kraftiga stormar i Guatemala och Honduras. **28 oktober.** Vi startar arbetet med att få ut förnödenheter till avlägsna områden dit hjälpen har haft svårt att nå fram efter jordbävningen i Turkiet.

NOVEMBER 24 november. Globala fonden för aids, tuberkulos och malaria ställer in sin kommande finansieringsrunda. Beslutet är ett allvarligt bakslag i kampen mot de livsfarliga sjukdomarna.

DECEMBER 2 december. Hårda strider tvingar tusentals människor på flykt från området Blue Nile State i Sudan över till det nyligen självständiga Sydsudan. Vår personal startar en akutinsats och vittnar om människor som flytt undan bombningar. **21 december.** 40 år sedan Läkare Utan Gränser bildades i Paris 1971. **30 december.** Med stor sorg bekräftar vi att två av våra kollegor mördats på vår anläggning i Mogadishu, Somalia.

© NICOLA VIGILANTI, ELFENBENSKUSTEN

© P.K. LEE, PAKISTAN

© VANIA ALVES, BOLIVIA

© KATE HOLT, AFGHANISTAN

© FRANCESCO ZIZOLA, KENYA

SOMALIA: INGA MARGINALER KVAR

20 år av konflikt, i kombination med allvarlig torka, höga matpriser och dålig tillgång till humanitär hjälp ledde under året till en akut undernäringskris i Somalia. Tack vare mångårig erfarenhet från området och starkt internationellt stöd kunde Läkare Utan Gränser utöka sina insatser, trots stora utmaningar och ett oerhört komplicerat säkerhetsläge.

Redan i maj började fler och fler undernärda barn anlända till våra kliniker i södra Somalia. Även till grannländerna Kenya och Etiopien ökade tillströmningen av flyktingar då stora delar av den hårt drabbade somaliska civilbefolkningen inte hade något annat val än att fly för att söka skydd och hjälp. Bara i juli registrerades 48 000 flyktingar i lägret Dolo Ado i södra Etiopien. Ett oroväckande stort antal var svårt undernärda - för många handlade det om en kamp mot klockan.

Läkare Utan Gränser fanns sedan länge på plats både i Somalia och i flyktinglägren i kenyanska Dadaab samt vid den etiopiska gränsen, och vi började genast arbeta för att möta de ökade medicinska behoven. Vår verksamhet i flyktinglägren trappades upp markant för att kunna hjälpa de ny-anlända flyktingarna. Beredskapen i Somalia utökades för att kunna hjälpa de internflyktingar som inte lyckats ta sig till gränserna, och för att vår personal i Somalia skulle kunna möta det allt hårdare trycket på våra kliniker. När frontlinjen flyttades från centrala Mogadishu kunde Läkare Utan Gränser märkbart utöka sin verksamhet i den somaliska huvudstaden. Flera ton medicinskt material och förnödenheter skick-

ades dit, nutrkliniker öppnades för att behandla undernärda barn och resurser sattes in för att förebygga och behandla sjukdomar som kolera och mässling.

Ett enormt stöd

Tack vare stödet från människor världen över kunde vi göra stor skillnad på plats. I slutet av november hade vi internationellt samlat in över 414 miljoner kronor till krisen på Afrikas horn (som innefattade Somalia samt flyktinglägren i Kenya och Etiopien). Nästan 82 procent av stödet kom från privata givare världen över, en generositet som vi är oerhört tacksamma över eftersom vi bara använder privata gåvor för att finansiera arbetet innanför Somalias gränser. Detta för att inte äventyra våra grundprinciper: neutralitet, oberoende och opartiskhet.

De svenska givarna gav nästan 27 miljoner kronor via SMS, vår hemsida och vårt plus- och bankgiro.* Många av dem som skänkte pengar hade aldrig tidigare gett en gåva till Läkare Utan Gränser.

– Vi hade också kontakt med många givare som starkt kände att de ville göra något konkret, säger Johan Pettersson, samlingsansvarig på Läkare Utan Gränser. Vissa bestämde sig exempelvis för att starta egna insamlingar till förmån för Afrikas horn. Det var en grupp ungdomar i Alby som lyckades samla in 2 630 kronor. Det är en härlig inställning. Alla kan inte åka till Somalia för att hjälpa till på plats – men alla kan göra något!

Stora utmaningar och ett skriande behov

Men insatsen i Somalia och gränsområdena ställde oss även inför stora utmaningar. Att få en tillförlitlig

överblick över hur situationen verkligen såg ut var näst intill omöjligt och trots upprepade förhandlingar med styrande grupper var det mycket svårt för Läkare Utan Gränser att få tillgång till några av de värst drabbade områdena i södra och centrala Somalia. Det komplexa säkerhetsläget försvårade insatsen ytterligare och tvingade oss till mycket svåra avvägningar eftersom våra patienter och vår personal ständigt utsattes för risker bara genom att finnas på plats.

Efter att två av våra kollegor kidnappades från flyktinglägret Dadaab i oktober blev vi tvungna att temporärt avbryta vissa aktiviteter. När två av våra kollegor mördades i Mogadishu i december ställdes vi inför det svåra dilemma att fortsätta arbeta i ett land där behoven är extrema men där riskerna för vår personal samtidigt är oacceptabla. Resultatet blev att vi tvingades avsluta verksamheten i ett av distrikten i Mogadishu vilket halverade vår verksamhet i staden.

Men många liv kunde också räddas genom att vi var på plats. Under hela 2011 bedrev Läkare Utan Gränser medicinska projekt i 22 olika områden i Somalia, samt genomförde stora insatser i flyktinglägren i Etiopien och Kenya. Under perioden maj till december behandlade vi över 95 000 patienter för undernäring, vaccinerade över 235 000 barn mot mässling och behandlade över 6 000 människor för samma sjukdom. Inom våra olika projekt hjälpte vi till att förlösa fler än 5 500 barn och tog emot nära en halv miljon patienter.

** Av de pengar som samlades in var över 23 miljoner öronmärkta till akutfonden, som primärt används för den aktuella krisen. Akutfonden finns till för att stötta krisinsatser över hela världen, och hjälper oss att agera snabbt, arbeta där behovet av hjälp är som störst, och att stanna kvar så länge hjälpen behövs.*

”MÄTT MEN ÄNDÅ UNDERNÄRD”

Varje år dör 3,9 miljoner barn till följd av undernäring – dödsfall som går att förebygga om barn bland annat får tillgång till rätt behandling och mer näringsrik mat. Under året bedrev Läkare Utan Gränser en omfattande kampanj för att få biståndsgivare att bidra till att mathjälpen som skickas till utvecklingsländer ska vara anpassad till de näringsbehov som finns. Långt ifrån all världens matbistånd är nämligen anpassad till små barn. Maten mättar hungern men uppfyller inte de näringsbehov som små barn har – med allvarliga konsekvenser. Barnen kan sluta växa och utvecklas, bli mer mottagliga för livshotande sjukdomar, och drabbas av förvärrad undernäring.

Målet med kampanjen var att uppmärksamma denna problematik och få till en livsviktig förändring. I maj, i samband med invigningen av utställningen Starved for Attention, arrangerade Läkare Utan Gränser ett rundabords samtal på Fotografiska Museet i Stockholm. Relevanta beslutsfattare och tjänstemän inom bistandssektorn, samt representanter från Riksdagen bjöds in för att diskutera hur Sverige kan bidra till ett förbättrat matbistånd.

Vi startade också en namninsamling (som totalt samlade in 125 000 underskrifter från människor i hela världen) och skrev en debattartikel. Nära 10 000 människor besökte även den månadslånga utställningen i Stockholm. I oktober uppmanade vi också Sveriges makthavare att påverka EU-kommissionen att anta tydliga riktlinjer för vilken typ av mathjälp EU ska finansiera.

Under året såg vi att problematiken uppmärksammades hos dem vi riktade oss till. Bland annat föranledde det bistandsminister Gunilla Carlsson att betona vikten av näringsriktigt matbistånd i möten i samband med öppnandet av FN:s generalförsamling 2011.

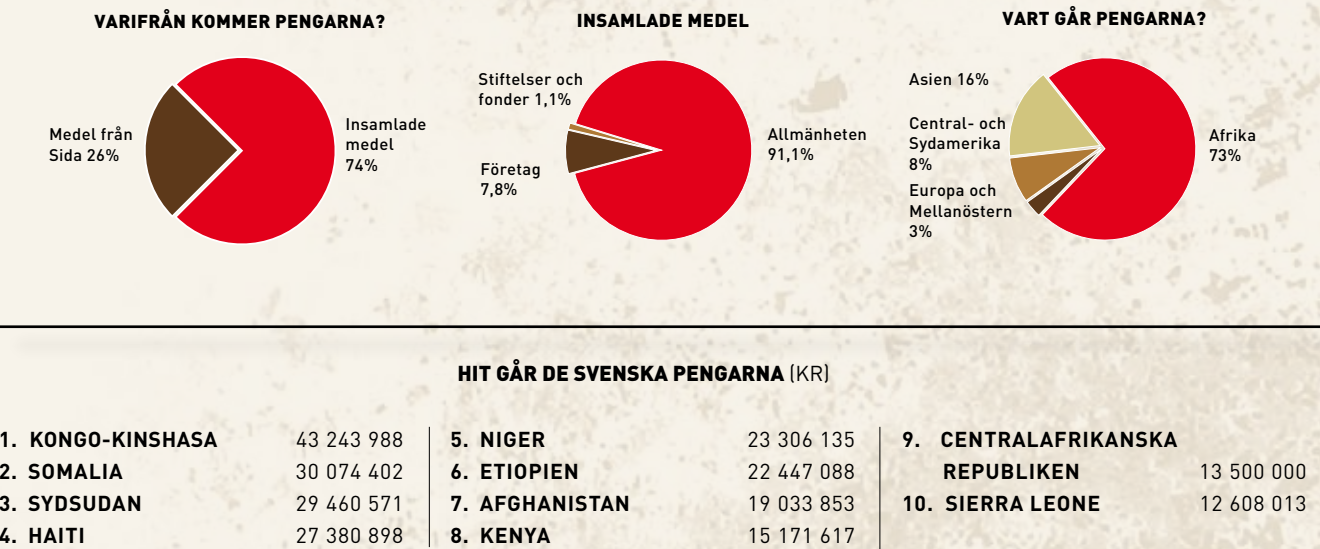
Men det är viktigt att frågan hålls vid liv även framöver.

– Uppmärksammade undernäringskatastrofer – som den som pågår i Somalia just nu – är bara toppen på isberget. De allra flesta undernärda barn är osynliga. De ska inte behöva drabbas av krig eller naturkatastrofer för att få tillgång till den näring de behöver, säger Sara Kitabwalla, programansvarig på Läkare Utan Gränser i Sverige.

LÄKARE UTAN GRÄNSER I VÄRLDEN

Under året har hundratusentals människor stöttat vår verksamhet på olika sätt. Vissa har bidragit ekonomiskt, andra har arbetat för oss i fält eller som volontärer på vårt svenska kontor. Vi är mycket tacksamma för människors engagemang och vilja att hjälpa till. Det är ett förtroende som vi tar på största allvar och som vi har ett viktigt ansvar att förvalta.

På det här uppslaget berättar vi om ett xplock av våra insatser i världen och hur det svenska stödet gjort skillnad under 2011.

HIT GICK STÖRSTA DELEN AV DE SVENSKA PENGARNA:

1. KONGO-KINSHASA

Kongo-Kinshasa har i många år varit ett av de länder där Läkare Utan Gränser driver flest projekt och på flera håll är vi också den enda internationella organisationen på plats. Människor i landet är hårt drabbade av väpnade konflikter, epidemier och fattigdom som tvingat många på flykt. På många håll finns ytterst begränsad tillgång till hälso- och sjukvård.

© GWENN DUBOURTHOUMIEU, KONGO-KINSHASA

Under året har vi bland annat bistått med sjukvård och psykologhjälp till offer för sexuellt våld i södra Kivuprovinzen, genomfört en mässlingsvaccinationskampanj för 1,2 miljoner barn tillsammans med lokala hälsomyndigheter, och snabbt varit på plats i andra akutsituationer tack vare vår särskilda akutpool för Kongo (PUC). Samtidigt fortsatte vi i våra ordinarie projekt att förebygga och behandla hiv/aids, tuberkulos, undernäring, kolera, mässling, malaria och sömnsjuka, samt bistå med akutvård på sjukhus, hälso-centraler, och genom mobila klinker.

2. SOMALIA

Den allvarliga hungerkris som drabbade Somalia under 2011 orsakades av en rad faktorer: långvarig konflikt och utbrett våld, otillräcklig humanitär hjälp, svår torka. Läkare Utan Gränser har funnits på

plats sedan 1991 och kunde under året, utöver den ordinarie verksamheten, dra igång stora insatser för att behandla undernäring, kolera och mässling, samt distribuera förnödenheter som myggnät, hygienartiklar och presenningar. Läkare Utan Gränser genomförde närmare en halv miljon patientkonsultationer i landet under året. När två av våra kollegor mördades i Mogadishu i december tvingades vi stänga ner ett av våra två projekt i Mogadishu, men fortsätter enträget att bistå den somaliska befolkningen på över 20 platser i landet samt i de kenyanska och etiopiska flyktingläger dit tusentals somalier flytt.

3. SYDSUDAN

Den 9 juli 2011 blev Sydsudan självständigt efter många år av krig. Men det nya landet står inför en humanitär kris och det allmänna hälsotillståndet är oerhört dåligt. Förutom pågående våld och ett stort antal internflyktingar, saknar omkring tre fjärdedelar av befolkningen tillgång till sjukvård. Landet har hög mödradödlighet och är bland de mest bristfälliga i världen när det gäller vaccinationer. Läkare Utan Gränser bistår med medicinsk nödhjälp i åtta av Sydsudans tio delstater. Nära 200 fältarbetare arbetar med omkring 200 lokalanställda för att hjälpa människor som utsatts för våld, lider av svår undernäring eller drabbats av malaria, kala azar och andra sjukdomar. I centrala Jonglei driver vi ett sjukhus i Pibor och två vårdscentraler i byarna Lekwongole och Gumuruk.

© FREDERIK MATTE, HAITI

ANDRA VIKTIGA INSATSER UNDER ÅRET

HIV/AIDS: Läkare Utan Gränser bistår med hivbehandling (ARV) till 170 000 patienter i 19 länder världen över. I våra hivprojekt ingår testning, men också rådgivning, utbildning och behandling för hivpositiva. Vi behandlar också relaterade infektioner och förebygger att smittan förs över från mor till barn. En annan viktig del i Läkare Utan Gränserns arbete med hiv är att påverka beslutsfattare och internationella givare att satsa mer pengar på att behandla sjukdomen.

Ett av de tjugotal länder där vi driver hiv/aids-projekt är Burma. Det uppskattas att ungefär 120 000 människor i Burma lever med hiv/aids och behöver behandling. Varje år dör ungefär 15 000 - 20 000 människor på grund av att de inte får tillgång till de mediciner de behöver för att överleva. Läkare Utan Gränser är den största leverantören av hivbehandling i landet, med över 23 000 patienter på livslång behandling. Vi har ett nätverk med hiv/aids-kliniker som ger gratis medicinsk vård, och bland annat bistår med rådgivning, tester, behandling av följsjukdomar, och tillgång till läkemedel. En utökning av projekten var planerad för 2012 men när Globala fonden i oktober 2011 ställde in sin kommande finansieringsrunda satte det stopp för planerna.

TBC: I över 30 år har vi arbetat med sjukdomsbehandling, diagnos och prevention i olika tuberkulosprojekt. Idag behandlar vi patienter i över 30 länder, ofta i slumområden, på landsbygden, i flyktingläger och på fängelser. Eftersom tuberkulosbehandling är mycket lång och krävande fokuserar vi även på rådgivning för att öka sjukdomsinsikten och förebygga vidare smitta samt ger psykologstöd för att hjälpa patienterna att fullfölja behandlingen.

I Uzbekistan är förekomsten av multiresistent tuberkulos (en allvarligare form av tuberkulos som är resistent mot många läkemedel) en av de högsta i världen. Problemen är störst i Karakalpakstan i nordvästra delen av landet och under året har vi jobbat för att utöka vår befintliga verksamhet i detta område. Förutom att diagnosticera och hjälpa patienter få tillgång till de läkemedel de behöver ger vi även psykosocialt stöd till patienter och familjemedlemmar, och jobbar för att förhindra att smittan sprids.

OMVÄLVANDE UPPROR I MÅNGA ARABLÄNDER: Att bistå människor i väpnade konflikter är en stor utmaning men Läkare Utan Gränser lyckades på flera håll möta det ökade behovet av sjukvård i många arabländer under 2011. Vi stöttade sjukhus med personal, sjukvårdsutrustning och läkemedel i Tunisien, Libyen, Egypten, Bahrain och Jemen. Vi försökte också under hela året att få tillgång till Syrien men utan framgång.

Bland annat genomförde vi båtevakueringar från staden Misrata i början av stridigheterna i Libyen för att de som skadats skulle få den sjukvård de behövde. Under hela konflikten bistod vi också med expertis inom krigskirurgisk- och intensivvård och med olika typer av sjukvårdsutrustning. I Bahrain försökte vi i största möjliga mån stötta de befintliga sjukhusen men möttes av ett sjukvårdssystem som förlorat sin neutralitet. Skadade och sjuka patienter vågade inte söka vård av rädsla för att bli arresterade av säkerhetstjänst eller militär. Även sjukvårdspersonalen var rädda, eftersom de själva gjorts till måltavlor. Vi fördömde dessa attacker och uppmanade beväpnade grupper att respektera sjukhusens neutralitet.

© MATTIA INSOLERA, LAMPEDUSA, ITALIEN

ÅRSREDOVISNING 2011

för räkenskapsåret 2011-01-01 – 2011-12-31

Styrelsen och generalsekreteraren för Läkare Utan Gränser, organisationsnummer

802017-2360, avger härmed följande årsredovisning:

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

Det internationella nätverket Läkare Utan Gränser, Médecins Sans Frontières (MSF), består av 19 sektioner och arbetar i ett sextiototal länder med att hjälpa människor som drabbats av katastrofer, epidemier och väpnade konflikter. Genom rekrytering av fälthandläggare, insamling av pengar samt press- och opinionsarbete bidrar den svenska sektionen av Läkare Utan Gränser till verksamheten i fält.

2011 I KORTHET

- Totalt samlade Läkare Utan Gränser in 443 miljoner kronor vilket är ökning på drygt 3 miljoner från 2010.
- 327 miljoner av intäkterna kom från allmänheten och företag. 27 miljoner samlades in i samband med hungerkrisen i Somalia och till flyktinglägren i gränsländerna Kenya och Etiopien.
- Bidragen från Sida uppgick till 116 miljoner kronor, jämfört med 109 miljoner kronor 2010.
- Påverkansarbetet fokuserade bland annat på vikten av kvaliteten på matbiståndet, finansieringen av hivbehandling, och hotet mot tillgången till generiska läkemedel.
- Totalt hade vi 123 fälthandläggare ute på sammanlagt 154 uppdrag i 34 olika länder.
- Läkare Utan Gränser hade fortsatt hög närvaro i media under året, både i samband med uppblossade konflikter, som i Libyen och Elfenbenskusten, och i uppmärksammandet av mer långvariga kriser i Somalia och Kongo-Kinshasa. Satsningen på sociala medier ledde till att vi blev 100 000 fans på Facebook, en fördubbling från föregående år.

Nedan presenteras ett sammandrag av aktiviteterna under 2011.

Påverkansarbete

Under 2011 har Läkare Utan Gränser haft två stora fokus för sitt påverkansarbete; undernäring och hiv/aids. Inom ämnet undernäring har vi fokuserat på kvaliteten på matbiståndet som en enskild fråga. Under året uppmärksammade vi flera gånger beslutsfattare

och biståndsgivare på att en stor del av det internationella matbistånd som delas ut idag inte innehåller de näringsämnen som framför allt barn under fem år behöver för att utvecklas normalt. Vi arrangerade ett rundabordssamtal med relevanta beslutsfattare och tjänstemän samt representanter från Riksdagens utrikesutskott, höll bilaterala samtal med ansvariga för Sveriges matbistånd på UD och Sida, samt kommenterade utkastet av Sveriges organisationsstrategi för WHO. Ett arbete som bland annat föranledde att biståndminister Gunilla Carlsson betonade vikten av näringsriktigt matbistånd i möten i samband med öppnandet av FN:s generalförsamling 2011.

Under året har vi också haft ett stort fokus på att uppmärksamma policy- och beslutsfattare kring den internationella finansieringskris som råder för tillgång till hivbehandling. Bland annat har vi uppmanat Sverige att betala ut den utlovade allokeringen för 2011-13 till Globala fonden. Sverige höll först inne med sitt bidrag på okänd framtid tills man slutligen beslöt att betala ut pengarna i september. Vi har även uppmärksammat Sverige på vikten av att bidra till ökad tillgång till hivbehandling, bland annat genom den studie som publicerades i maj som visade att fullgod hivbehandling minskar smittöverföring av hivviruset med 96 procent. I oktober organiserades seminariet ”Getting

ahead of the wave - an end to AIDS in sight?” för att föra diskussioner med en visionär infallsvinkel om vad som behövs göras nu för att vända hivepidemin.

Accesskampanjen

Läkare Utan Gränser framförde vid ett flertal tillfällen oro över klausuler i frihandelsavtalet mellan Indien och EU som riskerar att blockera tillgång till läkemedel i resurssvaga länder. Detta skedde bland annat vid möten med Sveriges handelsminister samt genom press- och kommunikationsarbete.

Kommunikation

Att berätta om vad våra patienter och fälthandläggare upplever i fält, att bidra till ökad kunskap om världens humanitära kriser, att informera om Läkare Utan Gränsers arbete och samtidigt vara en katalysator för förändring är drivkraften i vår kommunikation.

2011 var ett händelserikt år och Läkare Utan Gränsers fälthandläggare och patienter kom till tals i media nästan lika mycket som föregående år, trots att vi då genomförde vår största akutsats någonsin efter jordbävningen i Haiti. Mediebevakningen var bred under året och det rapporterades bland annat om strider i Elfenbenskusten med tusentals människor på flykt, våldsamheter i många arabländer och om våra insatser i Tunisien, Libyen, Egypten och Bahrain. Under sommaren förvärrades också situationen i Somalia och för de somaliska flyktingarna i grannländerna Kenya och Etiopien. Tillsammans med Aftonbladet genomförde vi kampanjen ”En timme för Afrikas horn” som ledde till stor publicitet kring krisen och till närmare 100 000 besök på vår webbplats enbart under augusti månad.

Betydelsen av webben och sociala medier fortsätter att öka och genom ständigt förbättringsarbete och anpassning av material till digitala kanaler kan vi

na fler med samma resurser. I slutet av året blev vi 100 000 fans på Facebook och därmed störst bland hjälporganisationer i Sverige.

Andra kriser som vi uppmärksammade i samband med påverkansarbetet var det minskade stödet till finansiering av hivbehandling och den dåliga kvaliteten på matbiståndet. Närmare 10 000 människor besökte utställningen om undernäring som vi anordnade på Fotografiska i Stockholm.

I december fyllde Läkare Utan Gränser 40 år, något som vi skrev om i ett specialnummer av vår tidning Direkt som skickades ut till 83 000 prenumeranter. Vi genomförde också en läsarundersökning som visade att tidningen har mycket hög läsbarhet och läsarnöjdhet.

Under året bidrog våra medarbetare också med direkt kommunikationsstöd i fält, bland annat som regional informatör i Nairobi för Somalia, Kenya, Etiopien och Sydsudan, pressekreterare i Sierra Leone och genom en studie för kommunikations- och påverkansmöjligheter i Dakar.

Läkare Utan Gränser fick också andra pris i branschtävlingen Kommunikatören för bästa kommunikation bland ideella organisationer.

Insamling

Under 2011 uppgick Läkare Utan Gränsers totala intäkter till 443 miljoner kronor, där 327 miljoner kronor är insamlade privata medel och 116 miljoner kronor är bidrag från Sida. Den största delen av de totala privata intäkterna kommer från privatpersoner i Sverige i form av månatliga gåvor, enskilda gåvor och testamenten, men även genom stöd från företag och stiftelser.

Privata gåvor

Insamlingsresultatet för 2011 på 327 miljoner kronor är en ökning med drygt 3 miljoner kronor från 2010.

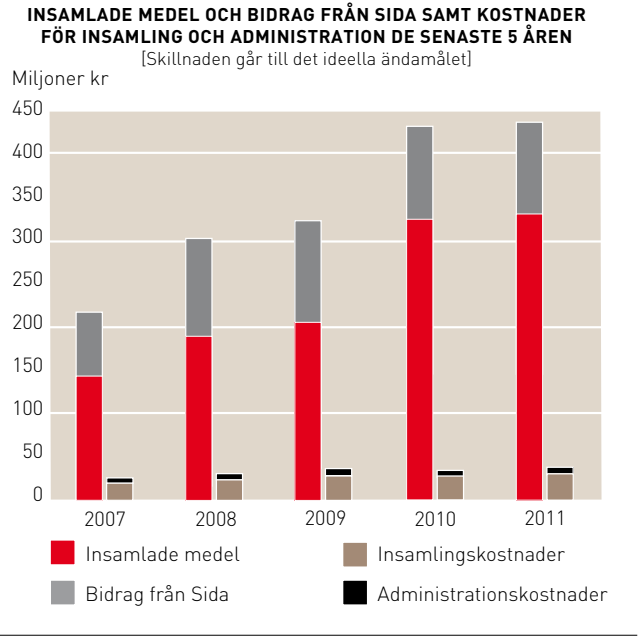
Under året bidrog över 270 000 privata givare till Läkare Utan Gränsers arbete, varav cirka 80 000 månadsgivare sammanlagt gav mer än 101 miljoner kronor. En stor inkomstkälla var de drygt 27 miljoner kronor som var öronmärkta för krisen på Afrikas horn och Läkare Utan Gränsers Akutfond*. I det beloppet ingår bland annat över 5 miljoner kronor genom sms-gåvor. Spontana enskilda gåvor uppgick till drygt 40 miljoner kronor, vilket inkluderar en stor del gåvor till Afrikas horn och Akutfonden. Intäkter från testamenten ökade starkt under 2011 och inbringade drygt 51,5 miljoner kronor. Gåvor genom insamlingsbrev gav cirka 49 miljoner kronor och minnes- och högtidsgåvor ökade till nästan 24 miljoner kronor.

Under året bidrog företag med mer än 25 miljoner kronor genom gåvor och samarbeten. Stiftelser bidrog med 3,5 miljoner kronor, varav 1,67 miljoner kom från Radiohjälpen.

Under året genomfördes även telefonkampanjer, webbkampanjer, brevutskick, sms-insamling m.m. Dessutom genomfördes insamling utomhus genom så kallad Face-2-Face och Door-2-Door i många städer i landet.

Institutionell insamling

Under 2011 tecknade Läkare Utan Gränser och Sida ett treårigt avtal där Sida inom ramen för sitt humanitära anslag bidrar med finansiering till Läkare Utan

Gränsers internationella insatser. Avtalet ger oss 120 miljoner kronor per år under åren 2011-2013. I avtalet ingår finansiering för projekt under 1-3 år, som under 2011 uppgick till 20 projekt i 14 länder. Viss del av finansieringen är avsedd för hastigt uppkomna katastrofer såsom epidemiutbrott, naturkatastrofer och plötsligt uppblossade konflikter. Detta möjliggör för Läkare Utan Gränser att inom ett par dagar kunna säkra viss finansiering för hastigt uppkomna behov. Under 2011 finansierade Sida katastrofinsatser för 9 projekt i 6 länder.

*Akutfonden gör det möjligt för oss att vara flexibla och kanalisera hjälpen till de kriser där behovet är som störst. Om tillräckligt stora medel kommit in för den aktuella krisen används pengarna i andra krisområden.

Rekrytering

Under 2011 hade Läkare Utan Gränsers svenska sektion 123 fältarbetare ute i fält på sammanlagt 154 uppdrag. De arbetade i 34 länder, varav 66 procent i Afrika, 7 procent i Amerika (Haiti och Colombia), 10 procent i Asien och 17 procent i Mellanöstern. Flest fältarbetare skickade vi till Etiopien, Kongo-Kinshasa och Sydsudan.

Fördelningen mellan de olika yrkeskategorierna var: 30 procent läkare, 32 procent sjuksköterskor, barn-morskor, psykologer och antropologer samt 38 procent logistiker, vatten- och sanitetsexperter, ekonomer, personaladministratörer och koordinatörer.

Vi har märkt ett ökat intresse från vårt grannland Finland att delta i vårt arbete och skickar ut fler och

fler finska fältarbetare. Tack vare att vi skapat en pool av kirurger, narkos- och operationspersonal kan vi snabbt bistå med fältarbetare till plötsliga konflikt-härdar. Under 2011 kunde vi därför skicka personal till flera arabländer, där många svårt skadade människor haft stora behov av krigskirurgi och annan akutvård. Under sommaren och hösten skickade vi även många fältarbetare till Etiopien, främst till de områden som fick ta emot många somalier på flykt undan under-näring och väpnade konflikter.

Under 2011 har två av våra fältarbetare anslutit sig till Läkare Utan Gränsers akutteam och är nu heltids-anställda för att snabbt kunna vara på plats vid akuta kriser runt om i världen.

Genom ett pro bono-samarbete med utbildnings-företaget Mindset har vi börjat erbjuda våra fält-arbetare kurser i projektledning och ledarskap för att förbättra kvalitén i våra projekt.

”Jobba under usla förhållanden”

Under hösten turnerade Läkare Utan Gränser i sju mellanstora svenska städer för att få människor intres-serade av att jobba för oss samtidigt som vi berättade mer om vår verksamhet. Turnén, som genomfördes av två erfarna fältarbetare, bestod av en fotoutställning, fältjeep och ett tält fullt med saker typiska från en fält-arbetares vardag. Turnén fick mycket uppmärksamhet i media och gav upphov till många spännande möten i de olika städerna.

Medlemsaktiviteter

För att bli medlem i den svenska ideella föreningen Läkare Utan Gränser krävs att man har påbörjat sitt arbete i fält eller har arbetat minst 13 månader på kontoret som anställd eller volontär. Dessutom krävs att medlemskapet har godkänts av styrelsen och att

medlemsavgiften för det aktuella året betalats. Läkare Utan Gränsers medlemmar har rösträtt vid årsmötet. Medlemmarnas medverkan och inflytande är en av grundpelarna i verksamheten. Den sista december 2011 uppgick deras antal till 303.

Det skickades nio interna nyhetsbrev till medlem-marna under 2011. Internationellt deltog medlemmar från Sverige i OCB:s (Läkare Utan Gränsers operatio-nella center i Bryssel) årsmöte, samt i det första internationella årsmötet i Paris.

Föreningskvällar

Läkare Utan Gränser bjöd in medlemmar, och ibland också allmänheten, till flera föredrag och diskussioner under året. Följande ämnen behandlades: *Januari:* Antibiotikaresistens. *April:* Arabiska våren. *Juni:* OCB:s långsiktiga plan 2011-13. *Augusti:* Sömnssjuka. *September:* Läkare Utan Gränser i Norden. *Oktober:* Ska Läkare Utan Gränser driva sjukhus? *November:* Blyförgiftning i Nigeria. *December:* Lokalanställda.

Läkare Utan Gränsers har också satellitgrupper som är öppna för alla som är intresserade av vårt arbete och våra aktiviteter. Grupperna är också ett sätt för fält-arbetare att hålla kontakt med varandra. Det finns för närvarande grupper i Umeå, Stockholm, Göteborg, och i region Skåne. Satellitgrupperna har under året anordnat många förenings- och informationskvällar på olika teman.

Årsmöte

Den 20-21 maj höll Läkare Utan Gränser årsmöte i Stockholm. De drygt 100 deltagarna (varav 78 med-lemmar) valde en ny styrelse och gick igenom resultaten för det gångna året. Dessutom lades fem motioner fram varav tre godkändes. Bland annat förlängdes mandat-perioden för ordinarie styrelsemedlemmar från två till tre år, och för suppleanter från ett till två år.

För specifikation av kostnader ideella ändamålet se not 6 sid 20.

Det hölls även två debatter, varav den ena handlade om Telemedicin, en möjlighet till diagnosticering och behandling med hjälp av ny teknik (som i fallet Somalia), och den andra om Läkare Utan Gränserns mandat att bära vittnesmål.

Styrelsen som valdes

Ordförande: Kristina Bolme Kühn, sjuksköterska
Vice ordförande: Katja Wallander, läkare
Sekreterare: Monika Oswaldsson, psykolog
Kassör: Helena Källerman, ekonom
Ordinarie ledamöter: Emmanuel Flamand, ekonom, Anna Jansson, sjuksköterska, Pär Norén, logistiker
Internationell ledamot: Karima Hammadi, sjuksköterska
Suppleanter: Abdalla Idris, kirurg, Niklas Karlsson, folkhälsovetare. *Till valberedningen valdes:* Anna-Karin Sjöblom, Arash Izadkhasti, Magnus Leivik, och Lina Gustin. *Till revisor valdes:* Pia Rotsman, Godkänd revisor, Grant Thornton Sweden AB.

Närvaro vid 2011 års styrelsemöten:

STYRELSEMEDLEMMAR	NÄRVARO/ANTAL MÖJLIGA MÖTEN
Kristina Bolme Kühn****	14 / 14
Ziad el-Khatib*	4 / 7
Emmanuel Flamand**	6,5 / 7
Stephan Goetghebuer*	0 / 7
Karima Hammadi	10 / 14
Abdalla Idris**	0,5 / 7
Arash Izadkhasti*	5 / 7
Anna Jansson**	4 / 7
Niklas Karlsson****	9,5 / 14
Helena Källerman	11,5 / 14
Magnus Leivik***	7 / 7
Pär Norén****	12,5 / 14
Monika Oswaldsson	12 / 14
Katja Wallander**	5 / 7

*Mandatperioden slut 21 maj, 2011 ** Invald i styrelsen på årsmötet 21 maj, 2011
*** Avgick ur styrelsen 21 maj 2011 **** Avgick ur styrelsen 21 maj 2011, samt invaldes för ett nytt mandat samma dag

Styrelsens arbete

Styrelsen sammanträdde vid 14 tillfällen under året. Styrelsen har prioriterat uppdraget att uppnå målen i den strategiska planen, det vill säga att Läkare Utan Gränser Sverige ska förstärka sitt ledarskap inom den internationella organisationen Läkare Utan Gränser (MSF International) genom den humanitära debatten i Sverige, samt öka delaktigheten i den operationella fältverksamheten. Vidare har styrelsen fokuserat på budgetarbetet för det svenska kontoret samt följt den årliga planeringen och uppföljningen av verksamheten.

Styrelsen har dessutom ägnat tid åt att diskutera organisationens framtida strategi vad gäller den internationella operativa tillväxten, till viss del mot bakgrund av den finansiella nedgången som flera andra sektioner drabbats av (dock ej den svenska sektionen). Styrelsen har också tagit ytterligare steg mot ett närmare samarbete mellan de tre nordiska sektionerna av Läkare Utan Gränser. På ett gemensamt styrelse-möte i december formulerades en intention för det gemensamma samarbetet och en arbetsplan för år 2012. I samarbete med OCB har vi arbetat för att föreningen ska ha möjlighet att följa det operativa arbetet genom mätbara mål. Den svenska styrelsens representant bar fram en motion från det svenska årsmötet till OCB Gathering. Motionen syftade till att lyfta vikten av att bära vittnesmål som del av det humanitära arbetet. Det första internationella årsmötet hölls i Paris i december i samband med det uppmärksammade 40-års jubileet. Det mötet markerade även slutfasen på ett flerårigt omorganisationsarbete av den internationella föreningen. Styrelsen utförde också en utvärdering av sitt arbete i slutet av styrelseåret. Resultatet av denna ligger till grund för kommande årets arbete.

Framtida utveckling

Läkare Utan Gränser har funnits i fyrtio år. Vi har vuxit både i storlek och kunnande och är idag en viktig aktör på den humanitära arenan. Världen är vår arbetsplats och vårt medicinska arbete är brett: från att snabbt vara på plats med basal sjukvård i en katastrof till att ta hand om svårbehandlade sjukdomar som hiv och tuberkulos. De utmaningar som vi möter i vårt arbete sporrar oss till att ständigt utvecklas, ett utvecklingsarbete som Läkare Utan Gränser i Sverige kommer att engagera sig i under året, bland annat genom två specifika projekt. I Evaluation Project kommer vi att fortsätta leda utvärderingar för att göra våra fält-projekt mer kvalitativa och genom det nyskapade Innovation Project hoppas vi bättre kunna ta till vara på nya idéer, som ju är början till all utveckling. Som del av MSF International kommer vi även att delta i arbetet med att skapa en gemensam flerårig vision samt med att säkerställa transparens och medbestämmande inom den nya internationella styrelsen.

EKONOMISK ÖVERSIKT

RESULTATRÄKNING	Not	2011	2010
VERKSAMHETSINTÄKTER			
Insamlade medel	1	326 589 196	323 255 750
Försäljning varor egenvärde	2	7 400	14 750
Summa medel från allmänheten		326 596 596	323 270 500
Bidrag från Sida	3	116 168 000	109 114 117
Summa medel myndigheter/org		116 168 000	109 114 117
Medlemsavgifter		60 178	57 941
Övriga verksamhetsintäkter	4	174 034	517 466
Summa övriga verksamhetsintäkter		234 212	575 407
● Summa verksamhetsintäkter		442 998 808	432 960 024
VERKSAMHETSKOSTNADER			
Kostnader ideella verksamheten	6	-430 910 530	-400 633 130
Insamlingskostnader		-30 782 656	-27 175 826
Administrationskostnader		-8 546 522	-8 387 216
● Summa verksamhetskostnader		-470 239 708	-436 196 172
Verksamhetsresultat		-27 240 900	-3 236 148
Resultat från finansiella investeringar			
Ränteintäkter		946 276	308 075
Räntekostnader och liknande resultatposter		-13 330	-6 919
Summa resultat från finansiella investeringar		932 946	301 156
● Årets resultat före fördelning		-26 307 954	-2 934 992
Fördelning av årets resultat			
Årets resultat enligt resultaträkningen		-26 307 954	-2 934 992
Utnyttjade Sida-anslag från tidigare år		26 312 000	29 326 994
Reservering Sida-anslag som inte utnyttjats under året		-	-26 312 000
● Årets resultat efter fördelning		4 046	80 002

BALANSRÄKNING	Not	31 dec. 2011	31 dec. 2010
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
Materiella anläggningstillgångar			
Inventarier	7	585 679	201 887
Summa anläggningstillgångar		585 679	201 887
Omsättningstillgångar			
Kortfristiga fordringar			
Övriga fordringar	8	8 589 943	4 400 779
Förutbetalda kostnader/upplupna intäkter	9	6 806 808	16 797 520
		15 396 751	21 198 299
Kassa och bank		76 116 328	87 231 038
Summa omsättningstillgångar		91 513 079	108 429 339
● Summa tillgångar		92 098 759	108 631 226
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
Eget kapital	10		
Ej förbrukade Sida-anslag		-	26 312 000
Balanserat kapital		25 081	-54 921
Årets resultat efter fördelning		4 046	80 002
Summa eget kapital		29 127	26 337 081
Kortfristiga skulder			
Leverantörsskulder	11	2 475 947	1 269 841
Skuld Läkare Utan Gränser-projekt	12	80 669 214	76 556 918
Övriga skulder	13	5 340 168	1 344 478
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	14	3 584 303	3 122 908
Summa kortfristiga skulder		92 069 632	82 294 146
● Summa skulder och eget kapital		92 098 759	108 631 226
Ställda säkerheter		Inga	Inga
Ansvarsförbindelser		Inga	Inga

KASSAFLÖDESANALYS

	2011	2010
Den löpande verksamheten		
Verksamhetsresultat	-27 240 900	-3 236 148
<i>Justeringar för poster som inte ingår i kassaflödet, m.m.</i>		
Avskrivningar	382 388	672 288
Erhållen ränta	946 276	308 075
Erlagd ränta	-13 330	-6 919
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändringar av rörelsekapital	-25 925 566	-2 262 704
Ökning av fordringar	5 801 548	-4 146 953
Ökning av leverantörsskulder	1 206 106	-510 684
Ökning av skuld		
Läkare Utan Gränser projekt	4 112 296	-13 533 558
Ökning av övriga kortfristiga skulder	4 457 084	551 713
Kassaflöde från den löpande verksamheten	-10 348 531	-19 902 186
Investeringsverksamheten		
Förvärv av materiella anläggningstillgångar	-766 179	-126 129
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-766 179	-126 129
Ökning av likvida medel	-11 114 710	-20 028 315
Likvida medel vid årets början	87 231 038	107 259 353
Kursdifferens i likvida medel		-
Likvida medel vid årets slut	76 116 328	87 231 038

REDOVISNINGSG- OCH VÄRDERINGSPRINCIPER

Läkare Utan Gränser redovisnings- och värderingsprinciper över- ensstämmer med årsredovisningslagen, Bokföringsnämndens all- männa råd för ideella föreningar och FRIS (Frivilligorganisationernas insamlingsråd) styrande riktlinjer för årsredovisning. I årsredo- visningen har även vissa upplysningar lämnats som krävs av Svensk Insamlingskontroll (SFI). Tillämpade principer är oförändrade i jämförelse med föregående år.

VERKSAMHETSINTÄKTER

Intäkter redovisas till det verkliga värdet av vad som erhållits eller kommer att erhållas. Intäkter i form av gåvor intäktsförs i den period gåvan överlämnas på ett sakrättsligt bindande sätt. Med gåvor avses främst insamlade medel från privatpersoner och företag. Gåvor redovisas normalt enligt kontantprincipen, i den period då gåvan inbetalas. I den mån det på balansdagen finns avtalade men ej erhållna gåvor intäktsförs dessa efter individuell prövning.

Insamlade medel

I insamlade medel inkluderas mottagna gåvor från allmänheten, testamenten, företag, organisationer, stiftelser och fonder. Till insamlade medel räknas också gåvor från företag som åtagit sig att skänka en viss procent av sin försäljning till Läkare Utan Gränser

Med gåva avses tillgång som lämnats utan krav på ekonomisk motprestation. Gåvor i form av värdepapper och fastigheter avyttras så fort dessa har övergått i Läkare Utan Gränserns ägo. Gåvor som utgörs av annat än kontanta medel värderas till marknadsvärde.

Medlemsavgifter

Medlemsavgifter omfattar inbetalningar för medlemskap i insam- lingsorganisationen.

Bidrag

Som bidrag räknas likvida medel erhållna från ett offentligrättsligt organ. Offentligrättsliga organ inkluderar bidragsgivare såsom Sida och Forum Syd. Ett bidrag intäktsredovisas i den period när bidraget utbetalas. Intäktsredovisning sker endast när det med hög grad av sannolikhet kan bedömas att bidraget inte kommer att återkrävas. Villkorade bidrag skuldförs till dess att de kostnader som bidraget ska täcka uppkommer.

VERKSAMHETSKOSTNADER

Ändamålskostnader

Ändamålskostnader, kostnader ideella verksamheten, är sådana kostnader som kan hänföras till Läkare Utan Gränserns uppdrag enligt dess stadgar. Här ingår Sida-medel utbetalade från Läkare Utan Gränser till fältprojekt och medel från allmänheten som allokaterats till utlandet. Här ingår också alla kostnader, inklusive löner och sociala avgifter, relaterade till rekrytering av fältpersonal och media- och opinionsbildande verksamhet. Till ändamålskost- nader räknas även de till ändamålskostnaderna fördelade gemen- samma kostnaderna, och kostnader för administration som uppstår som en direkt följd av ett projekt inom ändamålet, d.v.s. de kontor som finns i anslutning till fältprojekten.

Insamlingskostnader

Med insamlingskostnader menas samtliga kostnader relaterade till insamling av medel från allmänheten. Detta inkluderar löner, sociala avgifter, kostnader för att producera och distribuera brev och direkt- utskick, annonsering och andra insamlingsaktiviteter. Här ingår även de till insamlingskostnaderna fördelade gemensamma kostnaderna.

Administrationskostnader

Administrativa kostnader är sådana som behövs för att administrera organisationen. Administrationen utgör en kvalitetsgaranti för ändamålet och för givaren. Här ingår löner och sociala avgifter för generalsekreterare, ekonomi- och administrativ personal, kostnader för styrelsen samt de till administrationskostnader fördelade gemen- samma kostnaderna.

TILLGÅNGAR

Anläggningstillgångar

Materiella anläggningstillgångar värderas till anskaffningsvärde minskat med avskrivningar enligt plan. Avskrivning görs system- atiskt över den bedömda nyttjandeperioden. Härvid tillämpas 3 år som avskrivningstid för inventarier.

Fordringar

Fordringar upptas till det belopp som efter individuell prövning beräknas bli betalt.

Kassaflödesanalys

Kassaflödesanalysen upprättas enligt den indirekta metoden, d.v.s den utgår från organisationens verksamhetsresultat. Det redovisade kassaflödet omfattar endast transaktioner som medför in- eller utbetalningar.

NOTER

Not 1 | Insamlade medel

	2011	2010
Insamlade medel fördelar sig enligt följande:		
Allmänheten	297 809 953	259 048 436
Företag	25 336 302	30 743 215
Externa stiftelser och fonder	3 442 941	4 468 099
Postkodlotteriet*	0	28 996 000
● Summa	326 589 196	323 255 750

*Under 2011 ändrades intäktsredovisningen för Postkodlotteriet, så att intäkten utbetalas till Läkare Utan Gränser i sin helhet först näst- kommande år. De 25 996 000 kr av Postkodlotteriets intäkter 2011 som tilldelades Läkare Utan Gränser tas upp som en intäkt 2012.

Nedan följer en specifkation över insamlade medel öronmärkta för specifika ändamål och ej öronmärkta gåvor.

Fördelning	2011	2010
Afghanistan		19 467
Afrika	362 128	24 140
Afrikas Horn	2 775 606	
Akutfonden*	23 180 045	2 796
Bangladesh	19 550	4 100
Barn	130 224	44 010
Brasilien	2 500	
Burma	11 651	5 279
Burundi		200
Chile		30 202
Darfur	1 000	
Elfenbenskusten	22 900	
Etiopien	7 050	
Filippinerna	300	150
Fistel	20 300	
Gaza	12 095	3 200
Haiti	121 402	39 574 768
Haiti Kolera	1 789 714	
HIV		5 346 267
Hjärnhinneinflammation		1 000
Indien	1 450	8 000
Indonensien		1 750
Irak	500	
Japan	97 454	
Katastrofinsatser	300 247	209 028
Kenya	15 471	9 450
Kina		150
Kirgizistan		700
Kolera	250	13 000
Kongo-Katanga	105 782	
Kongo-Kinshasa	2 400	67 500
Kvinnohälsa	2 200	
Kvinnor	9 700	
Libanon	350	
Liberia Monrovia	200	
Libyen	197 300	

Malaria	15 130	1 796 572
Mässling	5 052	850
Niger		100
Nigeria	400 000	650 108
Nordafrika	4 310	
Pakistan	18 780	7 417 143
Palestina		10 050
Peru	1 500	1 500
Rent vatten	2 946	
Sahel		150
Sierra Leone	4 000	900
Somalia	1 547 826	
Sri Lanka	500	
Sudan	218 310	192 016
Sydamerika	300	600
Sydsudan	150 092	
Syrien	350	
Tchad	150 000	500
Tjetjenien		777
Turkiet	800	
Vaccinationer	6 825	3 420

Delsumma 31 716 490 55 439 842

Medel för utbildningar, huvudsakligen förberedande kurser för fältarbetare

Ej öronmärkta 294 872 706 267 615 908

● Summa 326 589 196 323 255 750

*Av de totalt 23 180 045 kr som samlades in via Läkare Utan Gränserns akutfond användes 20 787 000 kr i projekt vid krisen på Afrikas horn, 64 891 kr i projekt vid koleraepidemin på Haiti och 9212 i projekt vid översvämningarna i Pakistan.

Not 2 | Försäljning varor egenvärde

Här avses försäljning av t-shirts producerade av Läkare Utan Gränser.

Not 3 | Bidrag från Sida

Projektmedel utbetalades från Sida och Forum Syd till Läkare Utan Gränser för att användas i följande länder:

Läkare Utan Gränser – projekt	2011	2010
Burma	5 000 000	
Burundi		3 000 000
Centralafrikanska republiken	10 000 000	5 000 000
Etiopien	13 000 000	4 000 000
Filippinerna		4 000 000
Guatemala		1 800 000
Guinea	4 000 000	4 000 000
Haiti	5 000 000	2 700 000
Kirgizistan		3 000 000
Kenya	8 000 000	4 000 000
Kongo-Kinshasa	19 000 000	18 000 000
Liberia	4 000 000	5 000 000
Niger	10 000 000	9 500 000
Malawi		3 000 000
Ramavtal för humanitära katastrofinsatser*		10 000 000

Sierra Leone	5 000 000	4 000 000
Sri Lanka	4 000 000	4 000 000
Sudan		13 000 000
Sydafrika	4 000 000	4 000 000
Sydsudan	13 000 000	
Tchad	5 000 000	3 000 000
Turkiet	2 000 000	
Zimbabwe	5 000 000	5 000 000
Återbetalade medel till Sida	168 000	-885 883
samt korrigeringar tidigare år		
● Summa	116 168 000	109 114 117

*Av de medel som erhölls från Sida 2010 genom ramavtalet för humanitära katastrofinsatser återstod vid 2010 års slut 10 000 000 kr att fördela vid kommande katastrofer. Under 2011 har dessa medel fördelats till insatser mot kolera i Haiti (6 500 000 kr), mässlingsvaccination i DRC (1 500 000 kr), insatser efter cyklonen Giri i Burma (2 000 000 kr).

Not 4 | Övriga intäkter

Denna post utgörs av uthyrning av hörsal, PowWow- och GA-intäkter, och Arbetsförmedlingens anordnarbidrag.

Not 5 | Personal

Medelantalet anställda	2011	2010
Kvinnor	30	28
Män	12	15
Totalt för organisationen	42	43

I antal anställda ingår korttidsanställda för aktiviteter som till exempel face-to-face.

Styrelsen		
Kvinnor	5	4
Män	5	7
Ledningsgrupp och generalsekreterare		
Kvinnor	3	3
Män	3	3

Löner och ersättningar

Styrelse***	256 200	254 400
Generalsekreterare****	569 675	620 217
Övriga anställda	14 957 377	14 372 997
	15 783 252	15 247 614

***Arvode för styrelseordföranden enligt beslut på årsmötet (2010 och 2011). I övrigt har inga arvoden utgått, endast ersättning för direkta kostnader i samband med styrelsearbete.

****I generalsekreterarens anställningsavtal ingår ingen rätt till avgångsvederlag utöver normal uppsägningstid enligt lag.

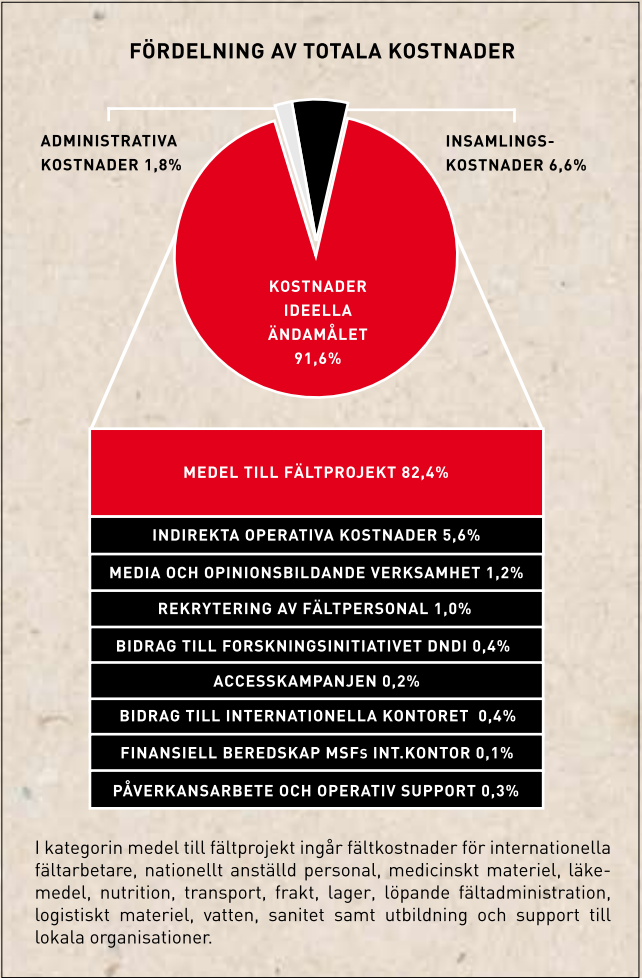
Sociala kostnader		
Pensionskostnader för generalsekreteraren och styrelsen	117 892	129 823
Pensionskostnader övriga anställda	1 069 255	1 404 559
Övriga sociala kostnader	4 977 446	4 779 520
	6 164 593	6 313 902

I övriga sociala kostnader ingår personalförsäkringar, löneskatt samt arbetsgivaravgifter för de anställda.

Under året har ca 80 personer arbetat ideellt för organisationen på kontoret i Stockholm. Värdet av dessa ideella insatser har inte redovisats i resultaträkningen, men omfattar ungefär 14 500 timmar, ca 5 heltidstjänster.

Not 6 | Kostnader ideella verksamheten

I denna post ingår medel allokerade till utlandet (419 182 730 kr), som utgörs av beviljade Sida-medel utbetalade från Läkare Utan Gränser till fältprojekt (142 480 000 kr) och medel från allmänheten som allokerats till utlandet (276 702 729 kr), samt alla kostnader, inklusive löner och sociala avgifter, relaterade till rekrytering av fältpersonal (4 832 975 kr), operativ support och påverkansarbete (1 379 422 kr) samt media- och opinionsbildande verksamhet (5 515 404 kr).

Not 6.1 | Sida-medel har utbetalats till följande Läkare Utan Gränser – projekt

Läkare Utan Gränser – projekt	2011
Burma	7 000 000
Burundi	3 000 000
Centralafrikanska republiken	10 500 000
Etiopien	13 400 000
Filippinerna	400 000
Guatemala	180 000

Guinea	4 400 000
Haiti	14 200 000
Kenya	8 400 000
Kirgizistan	300 000
Kongo-Kinshasa	22 300 000
Liberia	4 500 000
Malawi	300 000
Niger	12 300 000
Sierra Leone	5 400 000
Sri Lanka	4 400 000
Sydafrika	4 400 000
Sydsudan	14 300 000
Tchad	5 300 000
Turkiet	2 000 000
Zimbabwe	5 500 000
● Summa	142 480 000

Not 6.2 | Medel från allmänheten har använts enligt följande (i kr):

Land	Belopp	Land	Belopp
Afghanistan	19 033 853	Malawi	8 873 714
Bangladesh	2 741 852	Mali	998 768
Brasilien	314 289	Moçambique	5 286 839
Burkina Faso	12 845	Niger	11 006 135
Burma	2 000 000	Nigeria	4 000 000
Burundi	4 533 508	Pakistan	9 176 434
Centralafrikanska Republiken	3 000 000	Palestinska områdena/Gaza	11 495
Colombia	3 000 000	Peru	154 032
Egypten	4 929 927	Ryssland	5 000 000
Elfenbenskusten	8 301 120	Sierra Leone	7 208 013
Etiopien	9 047 088	Somalia	30 074 402
Filippinerna	17 112	Sri Lanka	450
Guinea	7 662 565	Sudan	3 398 750
Haiti	13 180 898	Sydafrika	5 265 697
Indien	6 893 451	Sydsudan	15 160 571
Irak	3 257 490	Syrien	22 562
Italien	886 095	Tchad	2 000 000
Japan	87 709	Thailand	2 128 862
Kenya	6 771 617	Turkiet	720
Kirgizistan	-60	Ukraina	3 630 263
Kongo-Kinshasa	20 943 988	Uzbekistan	4 000 000
Liberia	2 820 195	Zimbabwe	5 963 154
Libyen	2 280 485		
● Summa	245 076 888		

Indirekta operativa kostnader (Kostnader hos den operativa sektionen i Bryssel: operativ och medicinsk support, logistikcentra samt information från fält med mera).	26 231 357
Kampanjen <i>Access to Essential Medicines</i>	872 216
Bidrag till internationella kontoret	2 083 077
Bidrag till forskningsinitiativet DNDi (Drugs for Neglected Diseases initiative)	2 102 385

Finansiell beredskap hos MSFs internationella kontor	336 807
Summa medel allokerade till utlandet	419 182 730
Media- och opinionsbildande verksamhet	5 515 404
Operativ support och påverkansarbete	1 379 422
Rekrytering av fältpersonal	4 832 975
● Total summa kostnader ideella verksamheten (not 6.1 och 6.2)	430 910 530

Not 7 | Inventarier

	31 dec. 2011	31 dec. 2010
Ingående anskaffningsvärde	6 198 490	6 072 361
Inköp	766 179	126 129
Försäljningar/utrangeringar	-	-
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	6 964 669	6 198 490
Ingående avskrivningar	-5 996 603	-5 324 315
Försäljningar/utrangeringar	-	-
Årets avskrivningar	-382 388	-672 288
Utgående ackumulerade avskrivningar	-6 378 991	-5 996 603
Utgående planenligt restvärde	585 679	201 887

Materiella anläggningstillgångar skrivs av systematiskt över den ekonomiska livslängden. Härvid tillämpas 3 år som avskrivningstid för inventarier. Avskrivningarna fördelas på administrations-, insamlings-, kommunikations- och rekryteringsavdelningen i förhållande till antalet anställda på respektive avdelning.

Not 8 | Övriga fordringar

Denna post avser bland annat fordringar på andra Läkare Utan Gränser-sektioner, framför allt rese- och vaccinationskostnader för fältpersonal betalade i Sverige och fakturerade till projektansvarig Läkare Utan Gränser-sektion. I posten ingår även fastigheter som var under försäljning vid årsskiftet. Fordringar upptas till det belopp som efter individuell prövning beräknas bli betalt.

Not 9 | Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter

	31 dec. 2011	31 dec. 2010
Förutbetald hyra	498 994	-
Övriga förutbetalda kostnader	412 039	370 336
Insamlade medel 2010 vilka utbetalats till Läkare Utan Gränser 2011*	5 895 775	16 427 184
	6 806 808	16 797 520

*Läkare Utan Gränser har som policy att avyttra gåvor i form av värdepapper och fastigheter så fort dessa övergått i Läkare Utan Gränserns ägo. Bland 2011 års upplupna intäkter ingår värdepapper som var under försäljning vid årsskiftet.

Not 10 | Eget kapital

	Ej förbrukade Sida-anslag	Balanserat kapital	Summa
Ingående balans	26 312 000	25 081	26 337 081
Reserveringar Sida-anslag*	-	-	-
Utnyttjade Sida-anslag från tidigare år	-26 312 000	-	-26 312 000
Årets resultat efter fördelning	-	4 046	4 046
● Belopp vid årets utgång	-	29 127	29 127

*Från och med 2011 görs inga reserveringar av Sida-anslag i det egna kapitalet, dessa skuldförs istället till dess att de kostnader som bidraget ska täcka uppkommer.

Not 11 | Leverantörsskulder

Fakturor avseende verksamheten 2011, daterade före 2011-12-31, betalade 2012.

Not 12 | Skuld Läkare Utan Gränser projekt

Avser den del av de till fältprojekten allokerade medlen som ej

utbetalats per 2011-12-31. De allokerade medlen har betalats ut i början av 2012.

Not 13 | Övriga skulder

	31 dec. 2011	31 dec. 2010
Källskatt	550 491	444 852
Skuld Sida för ränta på Sida-medel	90 917	101 737
Löneskatt	656 775	682 640
Övriga poster	41 985	115 249
Skuld till Sida	4 000 000	-
	5 340 168	1 344 478

Not 14 | Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

	31 dec. 2011	31 dec. 2010
Semesterlöner	778 991	742 401
Upplupna sociala avgifter	714 325	591 535
Övriga poster	2 090 986	1 788 972
	3 584 303	3 122 908

REVISIONSBERÄTTELSE

Till föreningsstämman i Läkare Utan Gränser Org. nr 802017-2360

RAPPORT OM ÅRSREDOVISNINGEN Jag har reviderat årsredovisningen för Läkare Utan Gränser för år 2011.

Styrelsens ansvar för årsredovisningen. Det är styrelsen som har ansvaret för att upprätta en årsredovisning som ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen och för den interna kontroll som styrelsen bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel.

Revisorns ansvar. Mitt ansvar är att uttala mig om årsredovisningen på grundval av min revision. Jag har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing och god revisionssed i Sverige. Dessa standarder kräver att jag följer yrkesetiska krav samt planerar och utför revisionen för att uppnå rimlig säkerhet att årsredovisningen inte innehåller väsentliga felaktigheter.

En revision innefattar att genom olika åtgärder inhämta revisionsbevis om belopp och annan information i årsredovisningen. Revisorn väljer vilka åtgärder som ska utföras, bland annat genom att bedöma riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel. Vid denna riskbedömning beaktar revisorn de delar av den interna kontrollen som är relevanta för hur föreningen upprättar årsredovisningen för att ge en rättvisande bild i syfte att utforma granskningsåtgärder som är ändamålsenliga med hänsyn till omständigheterna, men inte i syfte att göra ett uttalande om effektiviteten i föreningens interna kontroll. En revision innefattar också en utvärdering av ändamålsenligheten i de redovisningsprinciper som har använts och av rimligheten i styrelsens uppskattningar i redovisningen, liksom en utvärdering av den övergripande presentationen i årsredovisningen. Jag anser att de revisionsbevis jag har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för mina uttalanden.

Uttalanden. Enligt min uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av föreningens finansiella ställning per den 31 december 2011 och av dess finansiella resultat och kassaflöden för året enligt årsredovisningslagen. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

RAPPORT OM ANDRA KRAV ENLIGT LAGAR OCH ANDRA FÖRFATTNINGAR SAMT STADGAR. Utöver min revision av årsredovisningen har jag även reviderat styrelsens förvaltning för Läkare Utan Gränser för år 2011.

Styrelsens ansvar. Det är styrelsen som har ansvaret för förvaltningen.

Revisorns ansvar. Mitt ansvar är att med rimlig säkerhet uttala mig om förvaltningen på grundval av min revision. Jag har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige.

Som underlag för mitt uttalande om ansvarsfrihet har jag utöver min revision av årsredovisningen granskat väsentliga beslut, åtgärder och förhållanden i föreningen för att kunna bedöma om någon styrelseledamot har företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till försummelse som kan föranleda ersättningsskyldighet.

Jag anser att de revisionsbevis jag har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för mitt uttalande.

Uttalande. Jag tillstyrker att föreningsstämman beviljar styrelsens ledamöter ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Stockholm den 24 april 2012
Pia Rotsman, godkänd revisor, Grant Thornton AB

Stockholm 2012-04-13

Kristina Bolme Kühn
Ordförande

Katja Wallander
Vice ordförande

Monika Oswaldsson
Sekreterare

Helena Källerman
Kassör

Emmanuel Flamand

Pär Norén

Karima Hammadi

Johan Mast
Generalsekreterare

Anna Jansson

Min revisionsberättelse har lämnats den 24 april 2012
Pia Rotsman
Godkänd revisor

TACK FÖR ERT STÖD

Läkare Utan Gränser vill rikta ett stort tack till alla er som på olika sätt bidragit till vårt arbete 2011. Under året märkte vi ett särskilt stort engagemang för insatserna i Somalia och flyktinglägren i Kenya och Etiopien.

Stort tack till våra företagspartners:

- **SWECO**
- **POSTKODLOTTERIET**
- **BANCO HUMANFONDEN**
- **GODEL/GODFOND**
- **WALLENIUSREDERIerna**

Vi mottog gåvor och tjänster värda över 100 000 kronor från:

Acne	Interflora	Stiftelsen IH
Alliance Bernstein	Klarna	Stiftelsen Radiohjälpen
Altor Equity Partners	Lindia Invest	Stiftelsen Thuréus Forskarhem
Ansgarius-Stiftelsen	Länsförsäkringar	Sweco
ARS Assistans Trygghet Service	Metro	Sylog
Axel F o Vilna Lindmarkers Stiftelse	Mindset	Syskonen Gustafssons Minnesfond
Claes August Kugelbergs Stiftelse	Nordea Bank Sverige	Systemverkstan
Competenscompagniet	Paul Ronge Media AB	Tankao
Delphi	Per Ledin, Farbror Per Design AB	Tetra Laval
Depona	Preera	TriOptima
Euro Sko	Ratos	Walleniusrederierna
Evang Consulting	Samuel & Nina Wisnia Annual	Visma
Fredrik Lindström	Giving Fund	Volvo Business Services
Garantum Fondkommission	Sirius International	Volvo Information Technology
GodEl	Stefan Dahlberg	Volvo Penta
Ica Fjällboden	Stiftelsen Adiutor	

Vi vill även särskilt tacka de privatpersoner som genom donationer och testamenten gett oss sitt förtroende.

Läkare Utan Gränser
Gjörwellsgatan 28, Box 340 48, 100 26 Stockholm.
Tel: 010-199 32 00. Fax: 010-199 32 01.
Plusgiro: 90 06 03-2. Bankgiro: 900-6032.

www.lakareutangranser.se